

ATP Vojvodina - hronika zaustavljene investicije

Evropski zvaničnici o napredovanju Srbije u rasvetljavanju 24 sporne privatizacije

Odlično, ali nedovoljno

Početkom 2012. izgledalo je da će domaće vlasti konačno razjasniti šta se dešavalo u slučajevima 24 sporne privatizacije. Kampanja za predsedničke i parlamentarne izbore u to vreme bila je u punom jeku, a na krilima obećanja, između ostalog, o beskompromisnoj borbi protiv korupcije, naprednjaci su osvojili veliki deo biračkog tela. Paralelno sa tim, Evropa je pokazala veliko interesovanje za te predmete i najavila da nema govora o otvaranju poglavlja 23 i 24 dok se oni ne reše. Prvi put, Evropski parlament je u martu izglasao Rezoluciju o napretku Srbije u kojoj je deciderano navedeno da se zahteva razrešenje tih slučajeva, a u pet najvećih predmeta - privatizacije Jugoremedije, Mobtela, C-marketa, Sartida, i ATP Vojvodina, zatraženo je da se ispita i uloga institucija. Pri tom, u ranijim

Pod budnim okom evropske administracije: Sedište EU u Briselu

Foto: Bojan Cvejić

prepiskama sa srpskim vlastima, Evropska komisija je predmet ATP Vojvodine izdvojila kao jedini primer u kome nije oštećena država kroz privatizaciju, nego investitor.

U Rezoluciji se još od srpskih vlasti tražilo da otvore i dokumente u vezi sa privatizacijom, koji se vode kao državna tajna, a skrenuta je pažnja i

na druge prijavljene neregularnosti, naročito u oblasti privatizacije i javnih nabavki, zbog čega se poziva na aktivnije angažovanje nezavisnih državnih agencija da obezbede detaljnu istragu kako bi počinioci bili privedeni pravdi. „Kada je reč o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, EP pozdravlja usvajanje

zakona i propisa u ovoj oblasti u Srbiji, ali istovremeno izražava zabrinutost zbog nedostatka njihove primene i zbog uticaja vlasti na rad nezavisnih institucija i medija“, navodi se u Rezoluciji iz marta 2012. Ova pitanja, gotovo tri godine kasnije, i dalje su aktuelna.

Istina, odmah po uspostavljanju nove vlasti usledilo je nekoliko spektakularnih hapšenja, u policiji je formiran tim sa zadatkom da istraži „listu od 24“. Delovalo je da će suzbijanje korupcije i rasvetljavanje privatizacija biti uspešno. Danas, kada se sumiraju rezultati, evidentno je da ni jedan od predmeta sa liste nije dobio sudski epilog, tim koji je u policiji za to bio zadužen rasformiran je a da ni u jednom slučaju nije istražena uloga institucija niti nalogodavaca. Kod ATP Vojvodine je apsurdno i što je umesto istrage o tome ko je pričinio štetu preduzeću, za-

U izveštaju o napredovanju Srbije navodi se da u vladi koju predvodi Vučić nesumnjivo postoji politička volja da se reše predmeti korupcije visokog profila, ali da za to nisu spremne neke strukture unutar države

poslenima i vlasniku, ali i novosadskoj gradskoj kasi, policija podigla krivičnu prijavu protiv investitora Ilije Devića, koji je u jednom trenutku, tokom istražnog postupka, proveo više od mesec dana u pritvoru.

Te nelogičnosti nisu promakle evropskim parlamentarima. U jednom od poslednjih izveštaja o napredovanju Srbije, objavljenom sredinom oktobra prošle godine, navodi se da su sadašnja srpska vlada i premijer Vučić pokazali snažnu posvećenost rešavanju ovog pita-

nja. Međutim, „generalno su potrebni dalji naponi kako bi pravosudni organi i tužilaštvo postali aktivniji“. „Ocenjujemo da i pored nesumnjive političke odlučnosti u vrhu zemlje, neke strukture unutar državnog aparata i pravosuđe, kao što su kancelarije Specijalnog tužilaštva, nisu pravilno postupala u predmetima korupcije visokog profila“, zaključio je Evropski parlament. Većina domaćih stručnjaka i javnost, slažu se sa ovim ocenama.

M. N. S.

Da li je Grad propustio rok za ostvarivanje regresnog prava

U sporu između tužioca ATP Vojvodine i Ilije Devića kao umešača na strani tužioca, a protiv tuženog Grada Novog Sada, Vrhovni kasacioni sud je 9. maja 2013. godine presudio je da je Grad u obavezi da

Foto: Miroslav Dragović

lice koje je štetu isplatilo, ima regresno pravo na naknadu od lica koje je štetu skrivilo namerno ili krajnjom nepažnjom. Međutim, to regresno pravo zastareva u roku od šest meseci od dana isplacene naknade štete.

Svaki građanin Novog Sada, poreski obveznik, svakako bi trebalo da se zapita da li je Grad Novi Sad podneo tužbu protiv odgovornih lica u zakonom predviđenom roku? A ako nije, ko je odgovoran za propuštanje ovog roka?

Emir Jašarević, advokat

Posledica nereformisanog pravosuđa

Način na koji se vodi slučaj ATP Vojvodine samo je posledica nereformisanog pravosudnog sistema, u kome su najslabije karike u policiji i tužilaštvu. Nije nam za utehu što je i Evropska unija u svojim izveštajima na to ukazivala, jer se i dalje ništa ne menja. Iako u policiji i tužilaštvu ima vršnih profesionalaca koji pokušavaju da rade svoj posao, prevelik je broj onih koji funkcionišu po sistemu osluškivanja. Oni procenjuju šta se dešava u vrhu vlasti, u krugovima koji odlučuju, u centrima političke, ali i ekonomske moći. Načinom na koji vode krivične postupke, koga obuhvataju krivičnim gonjenjem, pokušavaju da zadovolje pretpostavljena ili

Foto: Miroslav Dragović

stvarna očekivanja onih koji su u vrhu piramide odlučivanja. Zato se kod nas ne dovodi u pitanje borba protiv korupcije, i stranci su tu u pravu - politička volja postoji. Ali ključni defekt je način na koji tužilaštvo i policija to realizuju - da li postupaju krajnje profesionalno, ili tu ima zloupotrebe, podmetanja, selektiranja. Za nas koji

smo blizu tih krugova, jasno je da među njima ima i međusobnog razračunavanja, vraćanja „starih dugova“, ima zadovoljavanja drugih struktura, ali i nespremnosti i nekompetentnosti zbog čega se javlja strah od gubitka posla, pozicije, pa je najbolje „rešenje“, kako ne bi bili prozivani u javnosti, da čoveka gurnu u krivični progona pa kako bude.

Ja zaista ne mislim da bilo ko iz vrha vlasti daje direktne smernice po modelu „ovoga hapsi“ ili „ovoga istražuj“. Naprotiv, verujem da kada su u pitanju krupna dela sve funkcioniše po sistemu referisanja - ako policija tvrdi da ima nekog krivičnog dela, a tužilac to potvrdi, normalno je da će vlast tražiti da se to i procesura. A onda se čuje „Vučić uhapsio“ i „Vučić naložio“. Ali, kada posle dođe do su, vidi se da li je u toj prvoj fazi posao urađen profesionalno. Onda se pitamo zašto je toliko oslobađajućih presuda, koliko je nadoknada isplaćeno iz državne kase zbog neopravdanog progona. Ima, naravno i sudija koji funkcionišu po ovom principu, zbog karijere, napredovanje, ali je opet malo drugačije i ja sud ne bih stavlja u isti koš.

Nikola Stanojević, advokat

Geneza slučaja ATP Vojvodine

Na aukciji 2004. godine Ilija Dević je kupio ATP Vojvodinu, a već u prvoj godini ispunio je investicioni plan, na lizing kupio tridesetak novih autobusa, dobio zastupništvo „Setre“ i „Mercedesa“ i zaposlio 200 novih radnika. U drugoj godini je, na osnovu ugovora sa Gradom Novim Sadom, počeo izgradnju međunarodne autobuske stanice, na zemljištu ATP Vojvodine, a ta investicija, „teška“ oko 30 miliona evra, finansirana iz kredita za koje je on garantovao ličnom imovinom, osim savremenih perona i glavne zgrade imala je i servis od 4.000 kvadrata, izgrađen po projektu „Mercedesa“ kako bi bio centar za ovaj deo Evrope. Obaveza Grada bila je da po završetku gradnje preusmeri saobraćaj na novu lokaciju. To, međutim, nije učinjeno, nova stanica nije mogla da počne sa radom i pod

pritiskom kreditnih rata, ATP Vojvodina je otišla u stečaj, a 500 radnika je izgubilo posao. Ugovor sa Gradom i danas je na snazi, ali stanica još ne radi. Zbog čega - to državni organi nisu istraživali. Istraga je okrenuta ka utvrđivanju eventualnih nezakonitosti u poslovanju Devića, ali je pitanje zbog koga je ATP Vojvodina bila na „listi od 24“ nisu dotaknuta. Naime, Evropska unija je zatražila da se ispita uloga institucija u ovom i još četiri veća predmeta, a javnost bi uz to, volela da zna i u čijem je interesu uništeno jedno solidno preduzeće.

U momentu kada se problem nove autobuske stanice pojavio, spekulisalo se da ima nekoliko zainteresovanih grupa, uglavnom iz sveta „priljavog kapitala“, koji su želeli da „preuzmu“ tu investiciju. Njima je odgovaralo da firma ode u stečaj, kako bi što više oborili cenu objekata. Zašto

u gradske vlasti u tome učestvovala, nije rasvetljeno, a posebno je zanimljivo što je isti kurs ignorisanja investitora zadržan od tada radikalne gradonačelnice Maje Gojković, preko demokrate Igora Pavličića i sadašnjeg naprednjaka Miloša Vučevića.

U optičaju je i druga verzija, kao nepotvrđeno saznanje iz evropskih krugova, prema kome su u isto vreme kada je sa Devićem Grad potpisao ugovor, vodeni pregovori sa izvesnom ruskom državnom firmom, preko njenog švajcarskog ogranka i ispostave u Srbiji. Rusi su, navodno, bili zainteresovani za izgradnju gasnih elektrana ali i za kupovinu novosadskog gradskog saobraćajnog preduzeća, a ugovornici su pritom postupali sa lošom namerom, ti namerom da se nanese šteta trećem licu i omogućiti korist tužiocu. „...“Ugovornici su bili namerni da delatnost staničnih usluga u međumjesnom i međunarodnom saobraćaju izmeste sa Bulevara Jase Tomića broj 6, na novoizgrađenu autobusku stanicu tužioca. A to podrazumeva, iako nije direktno rečeno, zabranu - onemogućavanje ove delatnosti dotadašnjem i sadašnjem vršiocu JGSP-u i poveravanje iste delatnosti u celosti tužiocu. Otuda se nameće pitanje može li takvo ugovaranje na štetu vršioca te delatnosti i prenošenjem iste na tužioca proizvoditi pravno dejstvo u odnosu na JGSP. Može li tuženi ugovorom preuzeti takvu obavezu i realizovati je. Po oceni revizijskog suda takvo ugovaranje je ništavo.

Zauzimanjem takvog stava, Vrhovni kasacioni sud zanemario je jedno od osnovnih ustavnih načela predviđeno odredbama čl. 82 Ustava Republike Srbije, a koje glasi: „Ekonomsko uređenje u Republici Srbiji počiva na tržišnoj privredi, otvorenom i slobodnom tržištu, slobodi preduzetništva, samostalnosti privrednih subjekata i ravnopravnosti privatne i drugih oblika svojine“.

Vrhovni kasacioni sud takvom presudom štito je „društveni interes“ koji podrazumeva i „društvenu svojinu“, a koji oblik svojine je relik nekadašnjeg socijalističkog sistema. Naprotiv, sadašnji Ustav Republike Srbije u čl. 86 st. 2, propisuje i nalaže da se postojeća društvena svojina pretvara u privatnu svojini pod uslovima, na način i u rokovima predviđenim zakonom. Iz ove ustavne odredbe jasno proizilazi da je privatna svojina glavni oslonac na kojem treba da se utemelji privreda, a to je trebalo najpre da prepoznaju Vrhovni kasacioni sud. Me-

Ustavna (ne)jednakost

Emir Jašarević

„...“Ugovor koji su zaključili parničari je u očiglednoj suprotnosti sa određenim društvenim normama i načelima obligacionog prava i u suprotnosti sa dobrim poslovnim običajima. Njegovim izvršenjem bi se u većoj meri narušila materijalna dobra na štetu Javnog gradskog saobraćajnog preduzeća, a ugovornici su pritom postupali sa lošom namerom, ti namerom da se nanese šteta trećem licu i omogućiti korist tužiocu. „...“Ugovornici su bili namerni da delatnost staničnih usluga u međumjesnom i međunarodnom saobraćaju izmeste sa Bulevara Jase Tomića broj 6, na novoizgrađenu autobusku stanicu tužioca. A to podrazumeva, iako nije direktno rečeno, zabranu - onemogućavanje ove delatnosti dotadašnjem i sadašnjem vršiocu JGSP-u i poveravanje iste delatnosti u celosti tužiocu. Otuda se nameće pitanje može li takvo ugovaranje na štetu vršioca te delatnosti i prenošenjem iste na tužioca proizvoditi pravno dejstvo u odnosu na JGSP. Može li tuženi ugovorom preuzeti takvu obavezu i realizovati je. Po oceni revizijskog suda takvo ugovaranje je ništavo.

Prema odredbama čl. 36 Ustava Republike Srbije, jemci se jednaka zaštita prava pred sudovima i drugim državnim organima. A prema odredbama čl. 86 Ustava, jemci se privatna, zadržana i javna svojina (državna svojina, svojina autonomne pokrajine i svojina jedinice lokalne samouprave). Svi oblici svojine imaju jednaku pravnu zaštitu.

Ova Ustavom proklamovana jednakost pred sudom vrlo često se pretvara u nejednakost ako se sa suprotne strane kao stranka nalazi Republika Srbija ili Autonomna pokrajina Vojvodina ili Grad Beograd ili Grad Novi Sad ili neki drugi grad, pa čak i javno preduzeće. Za ovu ustavnopravnu (ne)jednakost ima mnogo primera u praksi. Za potrebe ovog teksta izdajvjam:

U sporu između tužioca ATP Vojvodine i Ilije Devića kao umešača na strani tužioca, a protiv tuženog Grada Novog Sada, Vrhovni kasacioni sud (Veće sudije Stojana Jokića) u presudi od 09. maja 2013. godine, presuduje da su Grad Novi Sad i u to vreme privatno preduzeće ATP Vojvodina a.d. Novi Sad, 8. maja 2006. zaključili apsolutno ništav ugovor. Podsetimo, prema tom ugovoru ATP Vojvodina je imala obavezu da izgradi na svojoj lokaciji novu autobusku stanicu, a Grad Novi Sad je imao obavezu da sa stare autobuske stanice izmesti međumjesni i međunarodni saobraćaj. Stav o ništavnosti tog dokumenta Vrhovni kasacioni sud obrazlaže na sledeći način:

- Iako Ustav garantuje jednaku pravnu zaštitu svim oblicima svojine, u praksi je interes privatne podređen interesu javne svojine
- Grad Novi Sad kao ugovorna strana bio je upoznat i svestan obima investicije ATP Vojvodine i posledica nepridržavanja ugovornih obaveza
- Prema odredbama obligacionog prava, poverilac ima pravo na naknadu štete i izmakle koristi koje je dužnik u vreme zaključenja ugovora morao predvideti kao moguću posledicu povrede ugovora

đutim, presuda Vrhovnog kasacionog suda šalje sasvim drugu poruku: Nemaju svi oblici svojine jednaku pravnu zaštitu. Društvena svojina i društveni interesi su najvažniji, iako je vreme društvene svojine iza nas. A najgora moguća poruka je to da nema ko da štiti privatnu svojini i privatni interes, te da su ostali oblici svojine u podređenom položaju u odnosu na javnu svojini.

Prema odredbama čl. 10 Zakona o obligacionom odnosima, strane koje sklapaju ugovor slobodne su u granicama prinudnih propisa,

Korekcije

U svakodnevi, kad su u pitanju sudske odluke, sve više se čuju komentari: „Sudske odluke se ne komentarišu, već se izvršavaju.“ Autor ovog teksta bi ovaj komentar preuređio i proširio na sledeći način: „Sudske odluke se izvršavaju na isti način, bez obzira ko je izvršni dužnik. Zbog javnosti, zbog Srbije kao pravne države, svaku sudska odluku koja izade iz suda, treba što više javno, stručno i odgovorno komentarisati.“

javnog poretka i dobrih običaja, da međusobne odnose urede po svojoj volji. Prema odredbama čl. 22 ZOO, pravna lica u zasnivanju obligacionog odnosa postupaju u skladu sa svojim opštim aktima. Ali, ugovor koji je zaključen ili druga pravna radnja koja je preduzeta suprotno tim aktima ostaje na snazi, osim ako je za to druga strana znala, ili morala znati, ili ako je ovim zakonom drukčije određeno. Dević kao direktor ATP Vojvodine u trenutku zaključenja spornog ugovora nije znao, a niti je

morao znati da li je Grad Novi Sad kao ugovorna strana i gradonačelnik kao zastupnik i izvršni organ grada, dobio saglasnost, odobrenje, smernicu ili mišljenje od Skupštine grada. Pretpostavka je da gradonačelnik zna svoj posao. Opštepoznata je činjenica, da su celokupna novosadska javnost, svaki odbornik skupštine i Skupština u celini, znali i za pregovore i za namere i za ugovore, pa se niko nije usprotivio tadašnjoj gradskoj vlasti u vezi sa zaključenjem takvog ugovora. Skupština grada Novog Sada glasala je za izmene urbanističkih uslova i izgradnju nove autobuske stanice.

Prema odredbama čl. 266 ZOO poverilac ima pravo na naknadu obične štete i izmakle koristi koje je dužnik u vreme zaključenja ugovora morao predvideti kao moguću posledicu povrede ugovora, a s obzirom na činjenice koje su mu tada bile poznate ili morale biti poznate. Grad Novi Sad kao ugovorna strana, bio je upoznat i svestan obima investicije ATP Vojvodine i posledice nepridržavanja ugovornih obaveza. To je cenio i Privredni apelacioni sud, kada je u drugostepenom postupku za utvrđivanje štete koju je zbog nepoštovanja ugovora pretrpela ATP Vojvodina, primenio odredbe čl. 266, 269 i 189. ZOO. S druge strane, čak i ako je gradonačelnik potpisao ugovor za koji nije imao ovlašćenja ili je prekoračio ovlašćenja, onda se odgovornost tuženog za naknadu štete tužiocu zasniva i na odredbama čl. 172 ZOO, a po kojoj pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

Pa čak i da se radi o ništavom ugovoru, prema odredbama čl.

108 Zakona o obligacionim odnosima, ugovarač koji je kriv za zaključenje ništavog ugovora odgovoran je svom saugovaraču za štetu koju trpi zbog ništavosti ugovora, ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništavosti. Stav Vrhovnog kasacionog suda da su Ilija Dević kao privatnik i ATP Vojvodina kao privatno preduzeće, jednako odgovorni za zaključenje ništavog ugovora, da je Dević prilikom zaključenja ugovora morao voditi računa o interesima jednog javnog preduzeća, pa čak i više nego o interesima njegovog privatnog preduzeća, suprotan je odredbama čl. 86 Ustava Republike Srbije.

Suština je da Grad Novi Sad nije smeo da ude u pregovore, zaključi ugovor, dozvoli da neko investira ogromne novce, da neko založi svu svoju imovinu za investiciju i onda na kraju ne poštuje ugovorne obaveze. Grad Novi Sad platio je odštetu od oko četiri miliona evra. ATP Vojvodina i Ilija Dević pretrpeli su štetu od preko 30 miliona evra. Pa gde je tu pravda?

Po mišljenju autora teksta, proizvoljnim tumačenjem i arbitrarnom primenom materijalnog prava od strane Vrhovnog kasacionog suda, a na štetu tužioca ATP Vojvodine i umešača na strani tužioca Ilije Devića, povredena su Ustavom zajamčeno pravo na pravično suđenje i na jednaku pravnu zaštitu. Pravni stavovi, ocene i primena materijalnog prava od strane Vrhovnog kasacionog suda nisu imali utemeljenje u činjeničnom stanju ustanovljenom u prvostepenom i drugostepenom postupku. Naravno, konačnu odluku daće Ustavni sud Srbije ili sud u Strazburu.

Autor je advokat iz Beograda

Kako se dokazuje organizovani kriminal

Nikola Stanojević, advokat

Najbedljivija ilustracija igre koju su institucije vodile u slučaju ATP Vojvodine jeste trenutak hapšenja Ilije Devića. Apsurd je tim veći što su pravosudni organi, u jednom mukotrpnom sudskom procesu, pravosnažno utvrdili da je šteta za preduzeće u kome je Dević bio većinski vlasnik, napravljena zbog toga što gradske i republičke vlasti nisu ispoštovale svoje obaveze iz ugovora. Zbog nesavesnog rada institucija, državnih organa koji su bili uključeni u taj postupak, novoizgrađena autobuska stanica i prateći objekti nisu mogli da rade, da stiču dohodak i izmiruju obaveze. Zbog toga je čitavo preduzeće sa 500 radnika otišlo u stečaj, zaposleni na biro rada a imovini većinskog vlasnika, koju je kao uspešan preduzetnik sticao tri decenije, pretilo je aktiviranje hipoteka - kaže advokat Nikola Stanojević.

On poseđa da je pravosnažno, izvršnom presudom određeno da Grad na ime odštete mora ATP Vojvodini da isplati oko četiri miliona evra, što je na kraju učinjeno iako je i tu, po pravilu automatsku proceduru pratilo niz prepreka.

- I umesto da se krivični postupak usmeri ka licima iz državnih struktura koje su prouzrokovale štetu Gradu, njegovim poreskim obveznicima, preduzeću, zaposlenima i vlasniku, oni postupak usmeravaju ka Deviću. Pokušavaju da ga kriminalizuju i da mu pripišu navodne kriminalne radnje u poslovanju, ne bi li u tome pronašli opravdanje za propuste institucija i gradskih struktura. Za tu klasičnu zamenu teza upotrebljena je policija koja je, inače, godinama unazad ispitivala poslovanje Devića i ATP Vojvodine. U dokumentaciji koju su isti ljudi iz policije gledali kontinuirano od 2006. godine, jer gotovo da zajedno sa poreznicima i drugim inspekcijama nisu izlazili iz tog preduzeća, sada nalaze elemente krivičnog dela. Reč je o papirima istrugnutim iz konteksta celokupnog poslovanja, recikliranim, polovično i selektivno prikupljenim dokazima.

Došlo je do klasične zamene teza, jer policija i tužilaštvo pokreću krivično gonjenje protiv oštećenog, umesto da postupak usmere ka licima iz državnih struktura koje su prouzrokovale štetu Gradu, njegovim poreskim obveznicima, preduzeću, zaposlenima i vlasniku

nastavno priljepljena etiketa „rešenog slučaja“ tako što je policija skupila sve papire i investitora, koji je, za razliku od drugih slučajeva gde je oštećena država, jedini pretrpeo štetu, gurnula u progon i to kod tužioca za organizovani kriminal, koji u ovom slučaju, kaže, apsolutno nije nadležan.

- Jedino „opravdanje“ za postupak pred Tužilaštvom za organizovani kriminal policija je našla konstruišući iznos štete od 200 miliona dinara koju Dević

nema ni jednog drugog elementa organizovanog kriminala. Nema sprege sa institucijama, naprotiv, one su ignorisale ugovor koji je i danas na snazi. Nema, za dela koja mu pripisuju policija, ni odgovornih lica iz državnih organa, lokalne samouprave. Nema ni Dević organizovanu grupu od 10-15 ljudi preko kojih vrši neko delo sa namerom - naglašava advokat.

On napominje da se ovih dana očekuje nalaz veštaka, što je uobičajena procedura u utvrđi-

Tužilaštvo tvrdi da je Dević oštetio ATP Vojvodinu: Izgled poslovne zgrade i servisa pre (levo) i posle (desno) privatizacije

više godina, ali i pre dve godine, kao članovi sada već rasformirane, radne grupe koja je trebalo da reši predmete iz 24 sporne privatizacije na koje je ukazala Evropska unija - kaže naš sagovornik.

On tvrdi da je tom predmetu, poslednjih dana 2013. godine, koju je aktualna vlast odredila kao rok za rešavanje „liste od 24“, jed-

navodno pričinio preduzeću kroz međusobne pozajmice i ugovore od saradnji između ATP Vojvodine i njegovog matičnog preduzeća Mankop. Na stranu što se tu radi o selektivno izdvojenoj dokumentaciji, gde se ne gleda ni osnov ni svrha, niti se vrednuju iznosi koje je Dević, kada je to trebalo, ubacivao u firmu - naglašava advokat Stanojević.

On dodaje da nije uzet u obzir ni krušni dokaz - da iz ATP Vojvodine novci i imovina nisu „isisivani“, nego naprotiv, u nju je investirano 300 miliona evra, izgrađeni su objekti, značajno proširene delatnosti i zaposleno 200 novih radnika. Vlasnik, drugim rečima, nije iz preduzeća koje je kupio izvlačio novac i kupovao jahte i avione, nego je razvijao posao i gradio firmu.

- U krivičnoj prijavi koju je podnela policija i zbog koje je Dević proveo oko mesec dana u pritvoru, prema važećem zakonu

vanju krivične odgovornosti. Istina, bilo bi prirodno da je veštačenje urađeno pre nego što se ušlo u postupak, s obzirom na to koliko je policija i kroz ispitivanje 24 privatizacije, ali i znatno pre toga, istraživala poslovanje ATP Vojvodine i Devića. Ali, kaže, i ovako je legitimno. Dodaje da je naredba po zahtevu za sprovođenje istrage data proširoko i uključuje stvari koje ne bi trebalo, kao da je rečeno „tražite, nadite bilo šta“.

- Čekamo ishod veštačenja, ali već sam obavesten da veštaci iz ATP Vojvodine i u Mankopu nisu dobili dokumentaciju. Te dve nekad Devičeve firme sada su u stečaju, njima upravljaju stečajni upravnici, odnosno direktor u ATP Vojvodini, gde je usvojena reorganizacija. Obe su sada, u principu, u neprijateljskom odnosu prema Deviću, i pravo je pitanje zbog čega neće da daju dokumentaciju - ukazuje Stanojević.

M. N. S.

Od 2008. Ilija Dević se dvadesetak puta obraćao tužilaštvu

Gde se gube krivične prijave

Iako je Ilija Dević do sada podneo dvadesetak krivičnih prijava protiv bivših i sadašnjih čelnika Novog Sada, ali i republičkih institucija, inspektora i funkcionera, koliko je javnosti poznato do sada je samo jedna rešena i to - odbacivanjem.

Zamenica Osnovnog tužilaštva u Novom Sadu Gordana Popović utvrdila je da „nema elemenata krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti“ a da pri tom nije saslušan ni podnosilac prijave, investitor Dević, niti njegov advokat za taj segment spora, Emir Jašarević. Prijava je podneta jer je Upravni odbor ATP Vojvodine (koji čine najveći poverioci, pre svega predstavnici Kredit agrikoli banke) naložio advokatu preduzeća da odustane od već podnetog, uvećanog i proširenog zahteva za utvrđivanje ukupne štete nanete zbog neispunjenja ugovora sa Gradom. Proširenje zahteva urađeno je, inače, po presudi Privrednog apelacionog suda, koji je u drugostepenom postupku naložio da se utvrdi ukupna šteta, ne

samo u poslovanju novoizgrađene autobuske stanice, već čitavom preduzeću i vlasniku. Odustajanjem od tog zahteva oštećeno je više od 400 drugih poverilaca koji su mogli da računaju, ukoliko se u sudskom sporu dokaže, da će u većem procentu naplatiti svoje potraživanje. Tužilaštvo u tom postupku advokata i Upravnog odbora nije videlo krivično delo.

Zaštita

Interesantno je da je među članovima Gradskog veća obuhvaćenim krivičnom prijavom Agencije za borbu protiv korupcije bila i Gordana Pušić, supruga Bogdana Pušića, u to vreme zamenika načelnika Uprave kriminalističke policije, koji je bio na čelu radne grupe za ispitivanje 24 sporne privatizacije.

javu protiv tadašnjeg gradonačelnika Novog Sada Igora Pavličića i članova Gradskog veća kojom ih tereti da su zloupotrebama položaja naneli višemilionsku štetu ATP Vojvodini. Agencija je tada konstatovala da šteta naneta tokom poslednjih nekoliko godina ATP Vojvodini i većinskom vlasniku tog preduzeća Iliji Deviću iznosi više od 100 miliona evra.

- Ni krivična prijava koju je podnela Agencija za borbu protiv korupcije početkom 2012. nije za tužilaštvo imala dovoljno elemenata da bi bila procesuirana
- Poslednja krivična prijava koju je Dević podneo je protiv sadašnje predsednice Skupštine i tadašnjih gradskih funkcionera

Niko još ne utvrđuje odgovornost funkcionera za štetu: Gradska kuća u Novom Sadu

Foto: Dragan Gajić / Beta

Pod lupom

Krivične prijave koje je podnio protiv gradskih i republičkih funkcionera Dević je prosledio i evropskim institucijama, koje pomno prate rad domaćeg pravosuđa u predmetima 24 sporne privatizacije, posebno u slučaju ATP Vojvodina, gde su ocenili da je za razliku i od ostalih slučajeva oštećen investitor a ne država.

Sudbina ostalih prijava podnošenih od 2008. nije poznata, iako je Dević u više navrata tražio informaciju o tome da li su odbačene, da li je po njima pokrenuta istraga ili su u procesu. Do takvih informacija nije mogao da dođe ni Danas, iako smo u nekoliko navrata tražili to od Tužilaštva. Jedan od odgovora bio je i da su pod brojevima koje smo naveli, zavedeni neki sa-

svim drugi predmeti. Najdalje je u nastojanju da se sazna ishod tih dopisa, dospela Agencija za borbu protiv korupcije. Kada je ta institucija upitala šta je sa prijavama, dobila je odgovor da su prosledene tužilaštvu u Novom Sadu. Tu im se gubi trag.

Ipak, ni Agencija nije bolje prošla kada je početkom 2012. podnela Tužilaštvu za organizovani kriminal krivičnu pri-

javu protiv tadašnjeg gradonačelnika Novog Sada Igora Pavličića i članova Gradskog veća kojom ih tereti da su zloupotrebama položaja naneli višemilionsku štetu ATP Vojvodini i većinskom vlasniku tog preduzeća Iliji Deviću kupcu i učesnikom u novosadskom Višem javnom tužilaštvu, za svega petnaestak dana od podnošenja, a da pri

la je Agencija. „Iz spisa predmeta, nesporno je da je investitor ispunio sve svoje ugovorom propisane obaveze, a da grad Novi Sad neizvršavanje svojih pravda sudskim postupkom koji se vodi pred Privrednim sudom za naknadu štete koja je upravo nastala neizvršavanjem ugovornih obaveza“, dodaje se i citira presuda Privrednog apelacionog suda u Beogradu, prema kojoj šteta iznosi 388,9 miliona dinara (četiri miliona evra po tadašnjem kursu) i to samo za prva četiri meseca koliko autobuska stanica nije radila, dok danas ta šteta za kupca i preduzeće iznosi više od 100 miliona evra. Pri tom, „odgovorima koje je dostavio na pisani zahtev Agencije, Pavličić je nedvosmisleno potvrdio da su sve odluke i potpisani ugovor pravno valjani i da nije pokrenut bilo kakav postupak za poništenje i izmene odluka“, dodala je Agencija i podsetila da je po istim navodima Privredni apelacioni sud iz Beograda 2010. godine presudio u korist ATP Vojvodine. Prijava Agencije za borbu protiv korupcije takođe je odbačena u novosadskom Višem javnom tužilaštvu, za svega petnaestak dana od podnošenja, a da pri

tom niko od optuženih nije saslušan.

Dević je nastavio sa podnošenjem prijava. Poslednja u nizu dostavljena je Tužilaštvu pre nešto više od mesec dana, a podneta je protiv tadašnje gradonačelnice Novog Sada Maje Gojković i još nekoliko bivših i sadašnjih gradskih funkcionera među kojima je i Igor Mirović, koji je od 2004. do 2008. bio direktor Zavoda za izgradnju grada, a danas je funkcioner Srpske napredne stranke. Dević gradske funkcionere okrivljuje jer su 2005. i 2006. godine prvo doneli odluku i sklopili ugovor s njim o izgradnji nove međumodne autobuske stanice u Novom Sadu, da bi potom počeli da opstruišu sprovođenje ugovora i da namerno ometaju početak rada nove stanice. Zbog takvog odnosa, nadležni sudovi su ranije već presudili da grad Novi Sad mora ATP Vojvodini da isplati oko četiri miliona evra odštete. Krivičnu prijavu Dević je podneo i protiv aktuelnog gradonačelnika Novog Sada Miloša Vučevića i njegovog zamenika Miroja Jovanovića, uz optužbu da su vršili pritisak na pravosuđe i na tužilaštvo, kao i da su sprečavali izvršenje pravosnažne presude.

Većinski vlasnik ATP Vojvodine i njegova porodica tvrde da su izloženi stalnim pritiscima

Pretnje i „nepristojne“ ponude

U više navrata pokušao sam da problem ATP Vojvodine rešim dogovorom, jer će šteta koja će na kraju, po presudi ovdašnjeg ili suda u Strazburu morati da se plati, biti i te kako veliko opterećenje za novosadski ili državni budžet. Nekoliko puta sam, po pozivu, o tome razgovarao sa saradnicima iz kabineta Aleksandra Vučića, pre i nakon što je postao premijer. Ali, konstruktivnih predloga nije bilo. Jednom od tih susreta prisustvovao je i direktor Uprave za borbu protiv pranja novca. To je, valjda, trebalo da me zastraši. Ali, ja sam kapital stekao u zemlji, tri decenije sam vodio preduzeće i nisam novac doneo ni sa kakvih ostrva. I kada sam

- Jedna od poluzvaničnih ponuda Deviću bila je da preda Gradu ATP Vojvodinu zajedno sa izgrađenim objektima, a da zauzvrat dobije neki plac gradskog saobraćajnog preduzeća
- Telefonski pozivi, pretnje ili „prijateljski“ saveti i noćni posetioci sa „fantomkama“ deo su mehanizma koji je trebalo da natera vlasnika da odustane od borbe za zaštitu svog kapitala

investirao, to nije bilo „izvučeno iz slamarice“, već iz kredita koje sam uredno servisirao sve dok me novosadska vlast nije sprečila da radim - kaže Ilija Dević.

On navodi i da je jednom od tih sastanaka u kabinetu prisustvovao i direktor Uprave carina, što je bilo prilično čudno.

- Nisam razumeo zbog čega smo razgovarali u tom sasta-

vu, ali je tada kao moguće rešenje iznet predlog jedne novosadske nevladine organizacije koja je smatrala da će pravedan epilog biti ako Gradu ustupim izgrađene objekte i ATP Vojvodinu a za uzvrat dobijem neki plac Gradskog saobraćajnog preduzeća. To nisam mogao da shvatim kao ozbiljnu ponudu - kaže Dević.

On dodaje i da je osmogodišnja borba da sačuva biznis

koji je osmislio i razvijao, bila praćena raznim pritiscima koji su pogađali i njegovu porodicu. Pred svako iole značajnije sudsko ročište, bilo je učestalih telefonskih poziva u kojima su kroz pretnje ili „prijateljski“ upozoravani da bi trebalo da odustanu.

- Na početku, govorili su mi da ja taj posao ne mogu da iznesem, da mi neko neće dozvoliti tako značajan biznis, da

Foto: Stanislav Milojković

je to namenjeno „velikim“ igračima. Kada je formirana radna grupa za 24 privatizacije, bilo je i onih koji su me „prijateljski savetovali“ da odem iz zemlje, jer ću biti uhapšen. Ali, nisam ja oštetiio državu, pa da moram da bežim, ja se sve vreme borim da sačuvam svoj kapital, radna mesta koja sam otvorao - kaže on.

Vrhunac pritisaka, ipak,

bio je u vreme dok je Dević bio u pritvoru. Tada su, vrlo često, noću dvorištem njegove porodične kuće šetali ljudi u fantomkama, što je verovatno trebalo da zastraši suprugu i ćerke koje su tu živele. Policija je svaki put obavestavana o „posetiocima“, patrole su dolazile, ali uprkos tome što su postojali tragovi tih „poseta“, nije otkriveno ko je dolazio, niti ko je organizator.